

Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

23. februar 1956

554. meddelelse.

A Forsøgsresultater

Forsøg med beskæring af solbærbuske

(Foreløbig meddelelse)

Forsøg med beskæring af solbærbuske har været udført ved Blangstedgaard fra 1949, ved Spangsbjerg og Virum fra 1950 og ved Hornum fra 1953. Forsøgene, der har taget sigte på at belyse frugtudbyttets størrelse, bærrenes størrelse og plukkelethed ved forskellige beskæringsmåder, er gennemført med 5 forskellige sorter (Wellington xxx, Laxton's Tinker, Brødtorp, Boskoop Giant og Silvergieter) og omfatter følgende forsøgsled:

- A. Ubeskåret.
- B. Svag udtynding.
- C. Stærk udtynding, alt træ ældre end 2 år fjernes.
- D. Meget stærk beskæring, kun étårigt træ bibeholdes.

Buskene er plantet med afstanden 1,5 m mellem rækkerne og 1 m mellem buskene i rækken. I forsøgsled A foretages to udtyndinger og i forsøgsled B én udtynding af plantebestanden, medens der i forsøgsleddene C og D bibeholdes fuld plantebestand. Der er indtil nu foretaget én udtynding i forsøgsleddene A og B.

Buskene er gødet som almindelig anvendt i praksis, og beskæringen er foretaget i vintermånederne.

Udbyttetallene, der er gennemsnit af kg pr. a for alle høstår ved de forskellige forsøgssteder, viser, at udbytterne har varieret stærkt fra station til station og for de forskellige sorter, medens linien i forsøget gennemgående er ens ved de forskellige forsøgssteder.

Frugtudbytte, gennemsnit kg pr. a.

Forsøgsled	Virum Wellington xxx	Blangstedgaard Wellington xxx	Spangsbjerg Wellington xxx	Hornum Silvergieter	Virum Laxton's Tinker	Blangstedgaard Brødtorp	Spangsbjerg Boskoop Giant	Hornum Brødtorp	Total- gennemsnit	Forholdstal
A. . . .	35.4	110.0	45.1	65.4	43.5	71.5	24.9	105.1	61.5	113
B. . . .	35.6	87.9	36.7	63.5	42.2	67.4	23.3	85.3	54.2	100
C. . . .	31.5	92.4	40.9	54.8	35.2	64.8	26.0	73.2	52.5	97
D. . . .	19.0	51.9	27.0	43.2	26.6	38.8	15.7	59.4	32.2	59

Gennemgående er der i forsøget ingen sikker forskel mellem de tre første forsøgsled; men totalgennemsnittet viser dog, at forsøgsled A har givet det største udbytte, medens forskellen på forsøgsleddene B og C er mindre. I forsøgsled D, hvor kun étårigt træ bibeholdes, er der en mærkbar udbyttenedgang.

Ved udtynding af plantebestanden i forsøgsled A og B indtræder der en midlertidig udbyttenedgang, idet buskene ikke straks kan udnytte den større plads, de får til rådighed.

Frugtstørrelsen påvirkes gennem beskæring, dog måske i mindre grad, end det umiddelbart måtte forventes. Af 21 forsøg omfattende alle forsøgssteder og alle sorter fremkommer følgende gennemsnitstal i g pr. 100 bær:

Forsøgsled:	A	B	C	D
Vægt af 100 bær, g. . . .	76	79	82	87

Forskellen mellem de forskellige forsøgsled er ikke overvejende stor, og der er kun tale om en forskel af betydning mellem første og sidste forsøgsled. Dog har både forsøgsled B og C givet en pænere handelsvare end forsøgsled A.

Med det formål at klarlægge plukkeletheden i de forskellige forsøgsled, er der i 13 forsøg taget plukketid for 1 kg bær. Nedenstående gennemsnitstal viser, at der ikke er nogen sikker forskel i plukkelethed fra forsøgsled til forsøgsled; dog tager plukningen uforholdsmæssig lang tid, når der er meget få bær pr. busk.

Forsøgsled:	A	B	C	D
Plukketid, min. pr. kg.	32	34	28	36

I 6 forsøg er der taget tid ved beskæring af hvert forsøgsled, og der er her meget store forskelle. Af nedenstående tal fremgår beskæringstiden i gennemsnit af 6 forsøg.

Forsøgsled:	A	B	C	D
Beskæringstid, min. pr. a	3	73	88	109

Det stærkt beskårne forsøgsled D kræver den afgjort længste tid, og til den tid, der er anvendt til beskæring, skal der endvidere lægges tiden, der medgår til fjernelse af det afskårne materiale. Det afskårne materiale står i nøje forhold til beskæringstiden.

Sammenfatningen af foranstående må blive, at solbærbuske i tætplantning som i nærværende forsøg bør beskæres ved en ret svag til middelkraftig udtynding. Selv om der ved en vis udtynding indtræder en udbyttenedgang, opvejes denne af de større bær og den derved pænere salgsvare. Beskårne buske er tillige lettere at arbejde med, både når det gælder høstarbejdet og arbejdet med bekæmpelse af sygdomme og skadedyr.

Ved selve udtyndingsarbejdet fjerner man først ældre afbårne og uheldigt placerede grene, næst efter de étårige skud, der er overflødige til den årlige fornyelse af busken, og til sidst de grene og skud, der hindrer lys og luft i at trænge ind i buskens indre.

Sortsforsøg med lave voksbønner 1952-55

Forsøgene er udført på lettere og svær lerjord ved Virum og Blangstedgaard, samt på god sandmuldet jord ved Spangsbjerg.

I forsøgsopgørelsen er kun benyttet resultater fra 1953 og 1955, da årene 1952 og 1954 gav meget dårlige klimatiske betingelser for dyrkning af voksbønner. Forsøgene blev påbegyndt med følgende sorter: Bleistift, Brittle*), Carmencita, Drabant, Express, Express Wax, Favorit*), Flageolet ribbefri, Golden Dream, Golden Wax, Goldhorn*), Quittlinga*), Tirana*), Triumf, Vatel og 3 nummersorter*). Heraf er de med *) mærkede udgået i løbet af forsøgsperioden. Nogle er trukket tilbage af indsenderne og andre er udgået på grund af mangelfuld spireevne. Der er indsendt nyt frø hvert år.

I bilaget er sorterne opført i 3 grupper med henholdsvis flade, halvrunde og runde bælg. Indenfor hver gruppe er de opstillet efter et værdital, beregnet med hensyntagen til udbytte, ribbefrihed og udseende.

De højst ydende sorter har opnået et gennemsnitsudbytte på omkring 200 kg brugelige bælg pr. a, og de lavest ydende 110-120 kg. Til sammenligning kan angives, at de bedste grønne brydbønner, omtalt i 489. meddelelse, har givet 147 kg pr. a.

Middel til ret lange, flade bælg.

Forsøgets højeste udbytte har *Triumf*, som er tidlig, sund og af meget fint udseende, men den har en del ribber. *Golden Dream* ligger noget under i udbytte, og *Vatel* har kun et ringe udbytte, men store, brede og smukt farvede bælg med få grove ribber. Den er sandsynligvis for sart til dyrkning her i landet.

Middellange eller ret korte, halvrunde bælg.

Express er yderig og tidlig og med godt udseende, men bælgene har mange grove ribber. *Flageolet ribbefri* ligger betydeligt under i udbytte, men har ret få grove ribber. *Golden Wax* har ringe udbytte, dårligt udseende, men ret få grove ribber.

Middellange, ret smalle, omtrent runde bælg.

De rundbælgede sorter, såkaldte brydbønner, giver gennemgående et ret højt udbytte, men de har ikke den klare lysegule voksfarve som f. eks. *Triumf*, hvilket giver sig udtryk i karakteren for udseende. De er mere eller mindre ribbefri.

Drabant har særligt udmærket sig ved at have det største antal ribbefri bønner, har givet et godt udbytte, men farven er noget mørkegul og uren. *Carmencita* har givet næsthøjeste udbytte med lidt bedre udseende end foregående, men med nogle flere ribber. *Express Wax* er yderig og tidlig, men adskiller sig fra den før omtalte *Express* ved at være rundbælget, lidt kortere, mere ribbefri, og af ringere udseende. *Bleistift* har kun givet et lille udbytte af dårligt udseende, men få grove ribber.

Ingen af de deltagende sorter kan betegnes som ideelle voksbønner på højde med de bedste grønne brydbønner, men de tre sorter med højeste værdital er anerkendt som dyrkningsværdige. Disse er:

Triumf, Ny Munkegaard S 1955

Drabant, Weibull S 1955

Carmencita, Ny Munkegaard S 1955

Bilag til 555. meddelelse.

Oversigtstabel fra sortsforsøg med lave voksbønner 1953 og 1955.

	Fejlfri bælg		Værdi- tal*)	100 bælg, kg	Procent bælg omtrent ribbefri	Gennemsnits- karakter for udseende 1-10	pct. syge bælg	pct. udbytte før 1/8	Tykkelse i pct. af bredden 100 = rund
	kg/a	forholds- tal							
Middel til ret lange, flade bælg.									
Triumf, Ny Munkegaard S									
1955	201.2	100	82	0.50	57	7.8	4.6	15	61
Golden Dream	163.0	81	74	0.45	64	7.1	7.0	13	57
Vatel	120.4	60	69	0.64	79	7.3	6.7	9	57
Middellange eller ret korte, halvrunde bælg.									
Express	182.5	91	72	0.52	41	7.4	7.0	18	70
Flageolet, ribbefri	150.1	75	73	0.65	71	7.0	3.2	14	69
Golden Wax	114.0	57	60	0.50	72	4.3	8.2	8	69
Middellange, ret smalle, omtrent runde bælg.									
Drabant, Weibull S 1955 ...	184.3	92	83	0.46	81	5.8	3.6	10	85
Carmencita, Ny Munkegaard S									
1955	197.3	98	80	0.51	61	6.3	3.5	5	83
Express Wax	181.8	90	76	0.49	60	6.5	6.1	16	91
Bleistift	110.1	55	60	0.59	71	5.0	7.1	12	91

*) Forholdstal for udbytte af fejlfri bælg $\times 3 +$ procentantal bælg omtrent ribbefri $\times 2 +$ gennemsnitskarakter for udseende $\times 10$. Samlet sum divideret med 6.

Sortsforsøg med skalærter. 1953-55

Forsøgene er udført på lettere og svær lerjord ved Virum og Blangstedgaard samt ved Spangsbjerg og Hornum, der har henholdsvis god sandmuldet og lettere sandmuldet jord. I forsøgene har deltaget 12 sorter og frøpartier af skalærter. Til sammenligning med marværter er anvendt Kelwo og Canners Perfection nr. 99.

Forsøgene er sået så tidligt, som det har været muligt at komme på jorden. De lettere jorder har gennemgående været tjenlige 1 uge før de sværere, og så tidspunktet har ligget ca. 1 uge tidligere end det tidspunkt, hvor man naturligt ville så marværter.

Det har i sideløbende forsøg vist sig, at bejdning af froet med et captan-middel er en stor hjælp til sikring af spiringen, og der er i forsøgene i 1955 anvendt tørafsvampning med 4 g Orthocid 50 pr. kg frø.

Forsøget har været gennemført i 2 afdelinger, flegangsplukning og eengangsplukning, og i bilaget er sorterne opført efter udbytte i hkg grønne frø pr. ha, beregnet ud fra frøprocenten hos de flegangsplukkede og gennemsnitsudbyttet i hkg grønne bælg pr. ha for både fler- og eengangsplukkede. I bilaget er endvidere givet oplysninger om sorterens tidlighed og frøstørrelse.

De tre tidligste sorter Express, Alaska 257 og Dippes Maj er de lavest ydende. De har samtidig ret lyse frø af meget ringe kvalitet.

De tre partier af Fænomen adskiller sig lidt fra hinanden med hensyn til udbytte. Måleproven af Fænomen er den højest ydende med 45 hkg grønne frø pr. ha. Krydsningen Kelwo x Fænomen har givet 38 hkg. De er alle 4 midt-tidlige (krydsningen er dog lidt tidligere end de øvrige), ret storfrøede og kvalitetsmæssigt lidt bedre end de tidligste sorter.

Lav Majært er af tidlighed og udbytte som Kelwo, den er lysfrøet, småbælgget og af ringe kvalitet.

Rekord er den højest ydende af alle sorterne, den er sildig, men kvalitetsmæssigt hører den til de bedste af skalærterne.

Ole Ohlsen og Unica er begge sildige sorter. Førstnævnte er meget storfrøet. Ingen af dem har videre god frøkvalitet.

Clause 50 er den sildigste af de prøvede skalærter, ca. 13 dage senere end den tidligste. Frøene er små, meget lyse og af Fænomens kvalitet. Alle bælg udvikles påfaldende samtidigt.

Kelwo kommer i tidlighed næsten på højde med Fænomen, og har, trods lidt tynd plantebestand i et par forsøg, givet et godt udbytte. Den har ret store frø, men de er af meget fin kvalitet.

Canners Perfection nr. 99 er noget senere end Kelwo, men alligevel lige så tidlig som de sildigste sorter af skalærter. Den har givet omtrent samme udbytte som Kelwo, og den har små, ret lyse frø af meget fin kvalitet.

Ved afslutningen af disse forsøg har man ikke fundet anledning til at anerkende nogen sort af skalærter som særligt dyrkningsværdig, idet: 1) de tidligste sorter er af ringe kvalitet, 2) de sorter, der er senere end marvæarten Kelwo, ingen afgørende fordele har fremfor denne, og 3) gruppen Fænomen ligger en ubetydelighed tidligere end Kelwo, men Kelwo er af meget bedre kvalitet, og den har klaret sig ret godt ved tidlig såning. Tidsintervallet mellem såning af skalærter og marværter er ret kort.

Oversigtstabel fra sortsforsøg med skalærter, 1953-55.

	Grønne frø		Grønne bælg		Frøprocent	Antal frø i 100 bælg	Plukketidens varighed dage	Høstfordeling, pct. af kg grønne bælg i perioder				Sortering i 3 størrelser			Frøfarve, mærkegrøn = 10	Frøsmag
	beregnet hkg/ha	forholdstal	hkg/ha	forholdstal				1	2	3	4	I	II	III		
												under 7½ mm	7½-9 mm	over 9 mm		
Rekord, L. D.	47	118	125	116	37.2	614	12	—	23	58	19	26	59	15	8	svagt sød-sød
Fænomen, A. H., indk. mp..	45	113	113	105	39.9	554	13	13	39	42	6	13	56	31	8	svagt sød-let bitter
Fænomen 88/45, L. D.	44	110	113	105	38.5	538	13	14	46	32	8	14	52	34	8	» » » »
Clause 50, Øst....	44	110	119	110	37.2	621	8	—	2	56	42	43	53	4	4	» » » »
Ole Ohlsen, O. E..	42	105	121	112	34.8	507	12	—	14	55	31	7	28	65	8	» » » »
Lav Majært, L. D. .	41	103	99	92	41.7	454	15	5	39	47	9	34	59	7	5	let bitter
Fænomen 1012, A. H.	40	100	107	99	37.0	495	13	14	44	37	5	18	53	29	8	svagt sød-let bitter
Fænomen x Kelwo, Toftø	38	95	112	104	34.0	543	13	14	63	20	3	18	52	30	8	» » » »
Unica, F. D. B., indk. mp.	36	90	99	92	36.7	512	10	—	12	58	30	35	58	7	5	vandet-svagt sød
Dippes Maj, O. E. .	35	88	100	93	35.0	473	15	34	42	23	1	41	53	6	5	vandet-let bitter
Express, O. E.	31	78	90	83	33.9	481	14	51	41	7	1	49	48	3	5	bitter-svagt sød
Alaska 257, Chr. O.	30	75	86	80	34.5	478	14	45	46	8	1	48	49	3	5	bitter
Kelwo, L. D., indk. mp.	42	105	112	104	37.5	487	13	3	37	47	13	11	40	49	8	sød
Canners Perfection nr. 99, F. D. B., indk. mp.	41	103	122	113	33.8	559	11	—	8	63	29	41	43	16	5	sød-meget sød

Forsøg med vårhvede

Sammenligning mellem vårhvede og byg

I årene 1943—46 er på statens forsøgsstationer ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Aarslev og Højer gennemført forsøg, hvor vårhvede er sammenlignet med byg.

Der er anvendt sorterne Abed Majabyg og Svaløf Progress vårhvede. Bygget er efter forholdene gødet med 100—300 kg kvælstofgødning pr. ha, medens vårhveden yderligere er tilført 200 kg pr. ha.

Opgørelsen omfatter ialt 17 forsøg, og gennemsnitsresultaterne har været følgende:

	hkg pr. ha		Forholdstal		Strå- længde cm	Leje- tilb. *)	Mod- nings- dato
	kærne	halm	kærne	halm			
Abed Majabyg	45,4	44,2	100	100	77	0—10	1/8
Svaløf Progress vårhvede	39,6	60,6	87	137	108	0,9	15/8

*) 0 = helt stående, 10 = helt i leje.

I gennemsnit af alle forsøg har vårhveden givet 13 pct. mindre kærne og 37 pct. mere halm end byg. Kærneudbyttet har ved Lyngby, Tystofte og Aarslev omtrent været som gennemsnittet (forholdstal for vårhvede henholdsvis 90, 86 og 86); ved Aakirkeby ligger vårhveden forholdsvis lavere (forholdstal 79), medens udbytteforskellen mellem vårhvede og byg er mindst på marsken ved Højer (forholdstal 94).

Vårhveden har betydeligt længere, men stivere strå end byg, og den modner et par uger senere.

Vårhvedesorter

Sortsforsøg med vårhvede er gennemført ved Tystofte, Aarslev og Højer i årene 1950—55. I forsøget ved Aarslev i 1955 blev af upåviselig årsag kærnesætningen hos nogle sorter meget mangelfuld, og resultaterne fra dette forsøg er ikke medtaget i opgørelsen.

3 af sorterne har været med i hele forsøgsperioden, og udbyttet for de 2 sorter, der kun har deltaget i 4 og 3 års forsøg, er omregnet i forhold til gennemsnit af disse 3 sorter, ligesom de anførte forholdstal er beregnet ud fra dette gennemsnit.

	Ant. for- søg	hkg pr. ha		Forholdstal for kærneudb.			
		kærne	halm	gensn.	Tys- tofte	Aars- lev	Høj- er
1950—55: Weibulls Pondus	17	39,6	59,7	103	100	99	109
Weibulls Kärn II	17	39,4	63,4	102	106	100	99
Svaløf Progress .	17	36,9	65,6	96	94	101	92
1952—55: Pajbjerg 85/17 . .	11	37,8	59,1	98	98	100	95
1950—52: Svaløf Ella	9	37,2	59,8	96	92	97	99

	Strå- længde cm	Leje- tilb. 0—10*)	gr pr. liter	mg pr. korn	pct. råprot. i tørstof	Mod- nings- dato
Weibulls Pondus	107	5,2	764	37,5	14,6	20/8
Weibulls Kärn II	112	5,0	770	42,6	15,6	19/8
Svaløf Progress	114	2,7	768	42,0	15,9	22/8
Pajbjerg 85/17	100	3,0	748	41,4	15,0	21/8
Svaløf Ella	110	4,5	769	35,8	15,2	20/8

*) 0 = helt stående, 10 = helt i leje.

Weibulls Pondus og Weibulls Kärn II har givet højest kærneudbytte og ligger omtrent ens med ca. 7 pct. mere end Svaløf Progress. Pajbjerg 85/17 har givet 2—3 pct. og Svaløf Ella knapt 1 pct. mere end Progress.

Ved Tystofte har Kärn II givet højest udbytte, og ved Højer ligger Pondus klart i spidsen, medens resultaterne ved Aarslev har været noget varierende fra år til år, og i gennemsnit er der her ikke stor forskel på sorterne.

I forsøget ved Aarslev i 1955, der som anført ikke er med i opgørelsen, blev sorterens udbytte meget afvigende på grund af mangelfuld kærnesætning. Mindst skadet var Kärn II, der gav ret normalt kærneudbytte, medens Pondus i nogen grad og Progress og Pajbjerg 85/17 i stærk grad var påvirket af den dårlige kærnesætning. Udbyttenedgangen i forhold til Kärn II var for Pondus ca. 25 pct. og for Progress og Pajbjerg 85/17 45—50 pct.

Beskrivelse af sorterne

Weibulls Pondus har givet højt kærneudbytte, især på marsken. Sorten har middellangt, nogenlunde stivt strå og forholdsvis små kærner, hvis proteinindhold har været lavere end hos de øvrige prøvede sorter.

Weibulls Kärn II, der i gennemsnit ligger på linie med Pondus i kærneudbytte, har især klaret sig godt ved Tystofte. Strået er forholdsvis langt og nogenlunde stivt, kærnen er stor med forholdsvis højt proteinindhold. Det er den tidligst modne af de prøvede sorter.

Svaløf Progress har i gennemsnit givet lavest kærneudbytte, men er dog jævnbyrdig med de øvrige sorter ved Aarslev. Sorten giver stort halmudbytte, strået er langt, men meget stivt, kærnen er stor med højt proteinindhold. Den modner lidt senere end de øvrige sorter.

Pajbjerg 85/17, der har været med i 4 års forsøg, ligger 2—3 pct. over Progress i kærneudbytte. Den har kort og stivt strå og stor kærne med ret lav rumvægt. Sorten er ikke i handelen.

Svaløf Ella har i gennemsnit af 3 års forsøg givet omtrent samme kærneudbytte som Progress. Sorten har middellangt, nogenlunde stivt strå og lille kærne.

Selv om Pondus og Kärn II i sortsforsøgene har givet noget højere udbytte end Progress, der blev benyttet ved sammenligningen med byg, må der sikkert stadig regnes med, at der under de fleste forhold vil være en betydelig forskel i kærneudbytte mellem de bedste sorter af vårhvede og byg, og der må kunne påregnes en tilsvarende højere pris for vårhvede, dersom avlen af denne kornart skal være lønnende. Forskellen i stråstyrke mellem de højestydende vårhvedesorter og de mest stivstråede bygsorter er mindre, end mellem de sorter, der blev benyttet i sammenligningsforsøget.

Forsøg med såmængde og rækkeafstand i spindhør 1952 — 1955.

Ved statens forsøgsstationer er der i årene 1952—1955 gennemført forsøg i spindhør med såmængderne 125 kg, 150 kg og 175 kg pr. ha ved rækkeafstandene 8 cm og 12 cm. Forsøgene er gennemført på let lermuldet jord ved Lyngby og Aarslev og på god til sværere lermuld på Blangstedgaard og ved Ødum, ialt 16 forsøg, der alle indgår i opgørelsen. Forsøgsafgrøderne er oparbejdet på forsøgsstationen ved Aarslev ved varmtvandsrødning og håndskætning af 33—100 pct. af stråmængden, afhængig af dennes vægt og kvalitet.

Forsøgenes hovedresultater fremgår af nedenstående og omstående oversigter. I nedenstående oversigt er forsøgene delt i 2 grupper: Lyngby—Aarslev og Blangstedgaard—Ødum, idet forsøgende inden for grupperne har overensstemmende, men mellem grupperne afvigende tendens:

Udbytte, hkg pr. ha

	Lyngby—Aarslev 8 forsøg				Blangstedgaard—Ødum 8 forsøg			
	strå	frø	lang- tave	blår	strå	frø	lang- tave	blår
8 cm, 125 kg/ha	50.3	8.9	7.90	1.80	46.2	7.8	7.17	2.17
—, 150 —	51.3	8.5	7.84	2.06	47.2	7.6	7.41	2.32
—, 175 —	52.5	8.3	8.01	2.20	48.2	7.4	7.25	2.52
12 cm, 125 kg/ha	48.3	8.7	7.45	1.69	45.6	7.6	7.20	1.98
—, 150 —	48.8	8.4	7.32	1.80	46.3	7.4	7.20	2.18
—, 175 —	50.1	8.1	7.32	2.18	46.3	7.1	6.93	2.44
8 cm gens.	51.4	8.6	7.92	2.02	47.3	7.6	7.22	2.34
12 — —	49.0	8.3	7.36	1.89	46.0	7.4	7.11	2.20

Forsøgene med rækkeafstandene 8 cm og 12 cm viser godt udslag til gunst for 8 cm rækkeafstand i spindhør. Sættes udbyttet af strå, frø, langtave og blårv ved 8 cm til 100, er det ved 12 cm henholdsvis: 95, 97, 93 og 94 ved Lyngby—Aarslev og 97, 97, 98 og 94 ved Blangstedgaard—Ødum. Dette svarer til et merudbytte i langtave på henholdsvis 56 kg og 11 kg pr. ha i de to forsøgsgrupper. Da den store rækkeafstand ikke frembyder fordele ved ukrudtsbekæmpelsen, når denne gennemføres med kemiske midler, og da lejesædstilbøjeligheden ved 8 cm række-

afstand nærmest er mindre end ved 12 cm, bør man i den praktiske spindhør-
dyrkning gå ned til 8 cm rækkeafstand eller så nær derved, som de maskinelle
hjælpemidler gør det muligt.

Såmængdeforsøgene viser i begge forsøgsgrupper stigende udbytte af strå og
faldende frøudbytte, når såmængden øges. Ved 8 cm rækkeafstand fås størst tave-
og blårudbytte for Lyngby—Aarslevs vedkommende ved en såmængde på 175 kg
pr. ha og for Blangstedgaard—Ødums vedkommende ved 150 kg pr. ha. Et en-
kelt år, 1953, viste, som følge af de ødelæggende angreb af drueskimmel (*Botrytis*)
i forbindelse med tidligt indtrædende, stærk lejesæd på de to førstnævnte stationer
faldende taveudbytte, når såmængden øgedes, og det bidrager således til at gøre
stigningen i taveudbyttet mindre udpræget for disse.

	Strå længde cm	Lejetilbøje- lighed 0—10 *	Langtavens		Frøets 1000-korns- vægt
			finhed Nm	brudlængde km	
8 cm, 125 kg/ha ..	74	2.2	304	45.0	5.42
— , 150 — ..	72	2.6	319	46.3	5.37
— . 175 — ..	71	3.2	338	45.7	5.33
12 cm, 125 kg/ha ..	73	2.4	309	46.2	5.42
— , 150 — ..	72	2.9	321	45.6	5.31
— , 175 — ..	70	3.4	329	45.2	5.28
8 cm gens.	72	2.7	320	46.0	5.37
12 — —	72	2.9	319	45.7	5.34

*) 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

Ændringerne i langtavens kvalitative egenskaber er kun små og uden større
praktisk betydning. Det ses, at finheden bliver desto større, jo større den anvendte
såmængde er, og tavens styrke for 8 cm rækkeafstand er størst ved såmængder
mellem 150 og 175 kg pr. ha.

Det må på grundlag af forsøgsresultaterne tilrådes at så spindhør på 8 cm
rækkeafstand og på lermuldet jord med lettere undergrund som ved Lyngby—
Aarslev at anvende en såmængde på op mod 175 kg pr. ha. På sværere lermuldet
jord med lerunderlag som ved Blangstedgaard—Ødum bør såmængden næppe
gøres højere end 150 kg pr. ha. Hvor dyrkningen fortsat gennemføres på ca. 12
cm rækkeafstand, bør såmængden ikke være større end 125—130 kg pr. ha.

Ukrudtsbekæmpelse i olieør med kemiske midler

Ved statens forsøgsstationer: Aarslev, Borris, Lyngby, Rønhave og Ødum samt ved Statens Ukrudtsforsøg er der i årene 1948—1954 udført forsøg med kemiske midler imod ukrudt i olieør. I forsøgene er der anvendt 1000 liter vædske pr. ha.

Forskellige kemikaliers virkning på olieør og på ukrudt

I tabel 1 er der anført gennemsnitsresultater af 18 forsøg, hvor virkningen af forskellige kemiske midler er sammenlignet.

TABEL 1

Gennemsnit af 18 forsøg	kg pr. ha		% ukrudt (17 forsøg)	Længde af ør efter blomstringen, cm
	frø	strå		
Ubehandlet	1021	2363	49.3	57
Blåsten, 3 pct.	1159	2478	41.6	57
DNOC 25 %, natriumsalt, 5 kg/ha ...	1275	2465	33.4	58
M-hormon, $\frac{1}{2}$ kg v. st./ha	1239	2398	30.3	56
DNOC 25 %, natriumsalt 2,5 kg + M-hormon, $\frac{1}{4}$ kg v. st./ha	1268	2468	30.3	57

Frøudbyttet er størst, hvor der er brugt DNOC alene eller i blanding med M-hormon, men også blåsten og M-hormon har givet et merudbytte af frø. Stråudbyttet og strå længde ændres ikke væsentligt af behandlingerne. Ukrudtsbestanden er reduceret mest af DNOC og M-hormon, hver for sig eller i blanding.

Virkning på olieør og ukrudt ved sprøjtning med M-hormon på forskellige tidspunkter

I tabel 2 er anført gennemsnitsresultater af 14 forsøg, hvor virkningen af $\frac{1}{2}$ kg virksomt stof pr. ha af M-hormon udsprøjtet henholdsvis når hørren er i kimbladstadiet, når hørren er 4-5 cm, 8-10 cm og 12-15 cm høj, er sammenlignet.

TABEL 2

Gennemsnit af 14 forsøg Dosering: $\frac{1}{2}$ kg virksomt stof af M-hormon pr. ha	kg pr. ha		% ukrudt (12 for- søg)	Længde af hør efter blomstring- gen, cm
	frø	strå		
Ubehandlet	1286	2621	49.1	56
Spr. i kimbladstadiet	1444	2753	33.3	56
» ved 4-5 cm højde	1550	2769	32.2	57
» ved 8-10 cm højde	1522	2612	31.2	55
» ved 12-15 cm højde	1447	2398	33.4	52

Frøudbyttet er steget ved alle 4 sprøjtetider, men er størst ved sprøjtning, når hørren er 4-5 cm høj. Stråudbyttet er også størst ved sprøjtning på dette udviklingstrin, den seneste sprøjtning ned-sætter stråudbyttet og strå længden. Ukrudtsbestanden reduceres næsten lige meget ved alle 4 sprøjtetider.

Vejledning for praksis

Sprøjtningen bør foretages i tørt vejr på tørre planter og med udsigt til tørt vejr, når hørren er fra 4-8 cm høj.

Kemikalier	Mængde pr. ha	Virksom bl.a. imod:
Extar Sandoz	6 kg	Agerkål, pileurt, hanekro,
KVK Herbanit 25	5 kg	krumhals og burresnerre
M-hormon 25 %, natriumsalt	2 liter	Agerkål, gåsefod, svinemælde m. fl.

Blanding	{	Extar Sandoz el. KVK Herbanit 25	Alle forannævnte arter
		henholdsvis 3,0 og 2,5 kg +	
		M-hormon 25 pct. 1 liter pr. ha	

NB! Sprøjtbevædsken imod ukrudt i hør bør ikke tilsættes skadedyrsmidlerne paration eller malation, idet disse forstærker ukrudtsmidlernes virkninger på hørren, ofte på ødelæggende måde.

Extar Sandoz og KVK Herbanit 25 indeholder natriumsaltet af DNOC. DNOC-præparater, der indeholder fri syre, amin- eller ammoniumsalt, bør ikke benyttes i hør. M-hormon, natriumsalt, kan anvendes med indtil $\frac{1}{2}$ kg virksomt stof pr. ha.

En blanding af M-hormon og Extar Sandoz eller KVK Herbanit 25 efter forannævnte dosering vil almindeligvis virke skånsomt på hørren og ofte have bedst virkning på ukrudtet.

Nærmere oplysninger om ukrudtsbekæmpelse fås ved henvendelse til Statens Ukrudtsforsøg, Lystoftegaard, Skovlunde, Telefon 94 45 85.

Forsøg med beskæring og opbinding af frilandstomater

Forsøgene er udført på lettere lerjord ved Virum (1952, 1953 og 1955), på sværere lerjord ved Blangstedgaard (1954 og 1955), samt på god sandmuldet jord ved Spangsbjerg (1953 og 1955).

Formålet har været at sammenligne nogle nyere beskæringsmetoder for frilandstomater, hvor planterne tiltrækkes med flere stammer, der knibes over 2-4 klaser, med den almindeligt anvendte metode, hvor planterne tiltrækkes med 1 hovedstamme, der knibes over 4 klaser. Samtidig har der været foretaget en sammenligning mellem opbinding og ikke opbinding, hvor planterne da lægges på halm. Til forsøgene har været anvendt sorten Bonner Beste, og planterne har været plantet med en rækkeafstand på skiftevis 1 m og 50 cm og en planteafstand på 50 cm.

Forsøgene har omfattet følgende 6 forsøgsled, hvor planterne tiltrækkes med:

- 1) 1 stamme, knibes over 4 klaser, opbindes.
- 2) 1 stamme, knibes over 4 klaser, uden opbinding, lagt på halm.
- 3) 2 stammer, knibes over 7 klaser ialt, opbindes.
- 4) 2 stammer, knibes over 7 klaser ialt, uden opbinding, lagt på halm.
- 5) 3 stammer, knibes over 6-9 klaser ialt, uden opbinding, lagt på halm.
- 6) Fritvoksende til ca. 1. aug., hvorefter alle skudspidser fjernes, lagt på halm.

I omstående bilag er anført gennemsnitsudbyttet af ialt 7 forsøg. Avlen er sorteret i fejlfri - modne frugter, grønne, affald og syge - misdannede. Endvidere er anført totalavlen.

For at give udtryk for tidligheden, er udbyttet af fejlfri, modne frugter opdelt i 3 perioder, hvoraf de to første hver omfatter 14 dage og den sidste periode resten af plukketiden. Endvidere er anført vægten af 100 fejlfri, modne frugter.

Det største udbytte af fejlfri, modne frugter er opnået i forsøgsled 3, hvor planterne er tiltrukket med 2 stammer, knebet over ialt 7 klaser og opbundet. Denne behandling har med 272 kg/a fejlfri, modne frugter, svarende til 59 procent af det samlede udbytte, givet 23 procent mere end den almindeligt anvendte beskæringsmetode i forsøgsled 1.

Næsten tilsvarende udbytte af samme tidlighed er opnået i forsøgsled 5, hvor planterne er tiltrukket med 3 stammer, hver knebet over 2-3 klaser og lagt på halm, men det ses af udbyttet i III periode, at det er lidt vanskeligere at nå at høste sæsonens sidste tomater sunde, når de ligger på halm.

Forsøgsled 1 med 1 stamme, knebet over 4 klaser og opbundet, har givet

Oversigtstabel fra 7 forsøg med beskæring og opbinding af frilandstomater

	Fejlfri, modne frugter					100 frugter kg	Grønne kg/a	Affald kg/a	Syge og misdannede kg/a	Ialt kg/a
	kg/a	forholdstal	heraf kg/a i plukkeperiode							
			I	II	III					
1. 1 stamme, knibes over 4 klaser, opbindes. pct.	222 60	100	63 28	79 36	80 36	6.4	48 13	62 17	35 10	367 100
2. 1 stamme, knibes over 4 klaser, uden opbinding, lagt på halm, pct.	176 56	79	57 32	63 36	56 32	6.3	29 9	61 19	51 16	317 100
3. 2 stammer, knibes over 7 klaser ialt, opbindes. . . . pct.	272 59	123	50 18	101 37	121 45	6.2	67 15	75 16	47 10	461 100
4. 2 stammer, knibes over 7 klaser ialt, uden opbinding, lagt på halm. . . pct.	222 53	100	52 23	84 38	86 39	6.1	50 12	77 19	66 16	415 100
5. 3 stammer, knibes over 6-9 klaser ialt, uden opbinding, lagt på halm. *) pct.	256 52	115	55 21	97 38	104 41	6.5	70 14	91 19	71 15	488 100
6. Fritvoksende til ca. 1. aug., hvorefter alle skudspidser fjernes, lagt på halm, pct.	259 45	117	21 8	94 36	144 56	5.3	109 19	96 17	110 19	574 100

*) Gennemsnit af 5 forsøg.

forsøgets højeste udbytte i I periode, men har ikke rigtig kunnet følge med i de følgende 2 perioder.

Forsøgsled 6 med fritvoksende planter til 1. august, hvorefter skudspidserne knibes af, har givet et ret stort udbytte, men frugterne bliver for små, og modningen indtræder for sent.

Sammenligningen mellem opbundne og ikke opbundne planter (forsøgsled 1-2 og 3-4) viser, at sidstnævnte giver ca. 20 procent lavere udbytte af fejlfri, modne frugter, men modningen indtræder lidt tidligere.

Sammenlignes derimod forsøgsled 3, der har givet størst udbytte af de opbundne planter med forsøgsled 5, der har været bedst af de ikke opbundne, ser man, at de to forsøgsled står tilnærmelsesvis lige, og forsøgsled 5's kulturmetode er selvsagt arbejdsbesparende, men den kræver en meget omhyggelig gennemført sygdomsbekæmpelse.

Forsøg med forvejring og ekstra tryk ved ensilering af kløvergræs og lucerne

A. Forsøg med forvejring.

I henhold til tidligere forsøg ved statens forsøgsstationer skulle der være mulighed for ved en begrænset, men hurtig vejring i forbindelse med ensilering af græsmarksafgrøder o. l. at nedsætte tabet og forbedre ensilagens kvalitet. Til videre orientering vedrørende disse forhold blev der i årene 1950—53 på forsøgsstationerne ved Lyngby, Ribe, Tylstrup og Ødum i sammenhæng med andre undersøgelser gennemført forsøg med ensilering ved følgende behandling af afgrøden:

1. Ensilering i frisk, uvejret tilstand.
2. Ensilering med forvejring til ca. 30—35 pct. tørstof.

Forsøgene er gennemført dels uden og dels med AIV-syre. Afgrøden er findelt ved hakkelseskæring, 2—3 cm. Forsøgsafgrøderne har været kløvergræs med ret høj kløverprocent eller lucerne avlet i renbestand.

Forvejringen er søgt gennemført i perioder med godt tørvejr, men har dog i flere tilfælde været noget generet af regn. Under vejringen, der i de fleste forsøg har kunnet udføres i løbet af ca. 1 døgn, er afgrøden vendt 1 à 2 gange. Der er anvendt overdækkede siloer med 1,0—1,5 m diameter og 3,0—3,5 m højde, rummende 700—1 600 kg afgrøde. Som dækmateriale er benyttet papir, avner og 50 cm sand. AIV-syre er anvendt i de foreskrevne mængder. Ensilagen er taget op 2—5 mdr. efter nedlægningen. Der har været frit afløb fra siloerne.

Forsøgenes enkeltresultater fremgår af bilaget, der viser betydelige variationer i tørstofindhold for både frisk og forvejret afgrøde. Forvejret har i gennemsnit haft ca. 32 pct. tørstof. De 5 kløvergræsforsøg uden og med AIV-syre er gennemført i sammenhæng og kan direkte sammenlignes. Det samme er tilfældet med lucerneforsøgene. Sammendrages tallene for kløvergræs og lucerne, fås følgende oversigt:

	Ensileringsstab i pct.		kg saft pr. 100 kg afgr.	Kvalitetstal ¹⁾			
	org.stof råprot.			Rt	At	Fst	St
<i>Uden AIV-syre, 10 forsøg,</i>							
frisk nedlagt	19.4	7.0	3.7	4.8	17	62	10
forvejret	13.9	5.4	0.5	4.8	12	27	5
<i>Med AIV-syre, 10 forsøg,</i>							
frisk nedlagt	12.0	8.2	9.0	3.0	7	22	3
forvejret	10.9	6.0	2.4	3.9	7	16	2

1) Grænseværdierne for 1. kl. ensilage af bælglplanterige afgrøder fastsættes normalt således: Ammoniaktal (At): ikke over 7, flygtigsyretal (Fst): ikke over 20, smørsyretal (St): ikke over 0. Reaktionstallet (Rt) bør for afgrøder med indtil ca. 20 pct. tørstof ikke være over 4,0, men kan uden skade være noget højere i mere tørstofrige afgrøder.

I de fleste forsøg har forvejringsen medført betydelig nedsettelse af tabet. I gennemsnit for ingen tilsætning er tabet af organisk stof gået ned fra 19,4 til 13,9 pct., medens forskellen er væsentlig mindre ved anvendelse af AIV-syre. Der er også nedgang i tab af råprotein. Denne reduktion af tabene ved forvejring kan dels skyldes formindsket saftafløb og dels nedsat gæringsintensitet.

Kvalitetstallene er ligeledes tydeligt påvirket af forvejringsen. Flygtigsyretallet er således i flertallet af forsøgene lavest for forvejring, et udtryk for, at den højere tørstofprocent hæmmer gæring og nedbrydning. Samme forhold iagttages for ammoniak-tallet, men her brydes reglen i nogen grad for lucerne med AIV-syre, hvilket dog formentlig skyldes usikkerhed. Smørsyretallene ligger i alle forsøg, hvor smørsyre gør sig gældende, lavest for forvejret, men i flere af forsøgene er fundet smørsyre, også hvor der er anvendt AIV-syre.

I 1954—55 er påbegyndt undersøgelser over marktabet ved forvejring. De foreløbige resultater har vist, at tabet under gunstige forhold er ringe, 1—3 pct. organisk stof. Men er vejret regnfuldt, vil tilstrækkelig vejring ikke kunne gennemføres på 1 døgn, og marktabet kan da blive betydeligt større, ofte omkring en halv snes procent.

De gennemførte forvejringsforsøg giver anledning til følgende vejledning:

1. Forvejring af græsmarks- og lucerneafgrøder til 30—35 pct. tørstof kan anbefales, hvor arbejdet kan gennemføres uden for store omkostninger.

2. En lettere forvejring, f. eks. til 25—30 pct. tørstof, kan også være af interesse. Hvis forvejringsen fører til et tørstofindhold på 40 pct. eller højere, kan det være meget vanskeligt at presse afgrøden sammen, hvorved der er fare for ødelæggelse.

3. Forvejringen forudsætter gunstige vejrforhold, så den kan gennemføres indenfor ca. 1 døgn og herefter afbrydes ved hurtig nedlægning af afgrøden. Er vejret ugunstigt, må vejringen opgives, idet man ellers får for stort marktab, ligesom ensilagen forringes i kvalitet og smag.

4. Bortset fra helt korte, finstænglede afgrøder må der regnes med, at den forvejrede afgrøde skal sønderdeles ved skæring, der er desto mere nødvendig, jo mere tør afgrøden er ved nedlægningen.

5. Siloen skal fyldes hurtigt, og det er af særlig betydning med et godt preslag.

6. Selvom forvejring m. v. er lykkedes godt, vil det dog i de fleste tilfælde være nødvendigt at anvende et tilsætningsmiddel, f. eks. AIV-syre eller et andet velegnet middel (se 562. meddelelse).

B. Forsøg med ekstra tryk til forvejrede afgrøder.

De forvejrede afgrøder blev dels dækket med almindeligt preslag (50 cm sand = ca. 700 kg pr. m²), og dels med ekstra tungt preslag (150 cm sand = ca. 2 000 kg pr. m²). Selvom så stærkt pres vanskeligt kan anvendes i praksis, vil det dog være af interesse at undersøge virkningen overfor ensileringstab og kvaliteten.

Afgrøderne forvejredes til gennemsnitligt ca. 32 pct. tørstof og blev nedlagt skåret, men uden tilsætning. Der opnåedes følgende gennemsnitsresultater:

	Ensileringstab i pct.		kg saft pr. 100 kg afgr.	Kvalitetstal			
	org.stof	råprot.		Rt	At	Fst	St
<i>Kløvergræs, 5 forsøg,</i>							
alm. tryk	17.5	6.1	0.9	4.6	9	25	7
stort tryk	14.6	4.3	1.9	4.4	9	24	7
<i>Lucerne, 5 forsøg,</i>							
alm. tryk	10.3	4.6	0.0	5.0	14	29	3
stort tryk	9.7	4.3	0.2	4.9	14	33	3

For kløvergræs er — med god overensstemmelse mellem enkeltforsøgene — fundet noget lavere tabsprocenter for stort tryk end for alm. tryk, men for lucerne er forskellen uvæsentlig. Kvalitetstallene er for begge afgrøder ret upåvirket af trykket. Saftafløbet var som helhed ret ubetydeligt, men der fandtes lidt større afløb ved det store tryk.

Til trods for, at de to afgrødegrupper ikke stemmer helt overens, støtter resultaterne den opfattelse, at et tryk på ca. 700 kg pr. m² (= 50 cm sand) har været tilstrækkeligt til forvejrede, skårne afgrøder. Ud fra almindelige erfaringer kan det sluttes, at det også vil være tilstrækkeligt for mere vandholdige afgrøder.

Forsøg med frisk og forvejret kløvergræs og lucerne. Skåret i hakkelse og dækket med 50 cm sand.

Forsøgsstation og år	Tørstof % ved nedlægn.		kg saft pr. 100 kg afgr.		Ensileringsstab i %						Kvalitetstal								
	frisk	forv.	frisk	forv.	tørstof		org. stof		råprotein		Rt		At		Fst		St		
					frisk	forv.	frisk	forv.	frisk	forv.	frisk	forv.	frisk	forv.	frisk	forv.	frisk	forv.	
Kløvergr., ud. tilsætn.																			
Ribe 1951	26.1	29.9	1.7	0.7	15.2	15.1	17.1	16.0	4.6	4.6	3.8	3.9	8	7	—	—	—	—	
Ribe 1952	23.9	27.0	5.7	3.7	20.5	19.8	22.5	22.0	15.9	8.3	4.0	4.0	11	10	29	27	3	2	
Ribe 1953	24.5	34.3	3.7	0.0	21.5	18.1	24.1	20.4	12.3	4.2	4.0	4.3	12	8	39	19	10	5	
Tylstrup 1952	29.7	39.3	0.0	0.0	15.5	12.1	17.8	13.3	3.2	5.2	5.7	5.7	14	9	43	15	16	7	
Tylstrup 1953	21.5	32.3	0.0	0.0	20.1	14.9	21.8	16.0	4.9	8.1	5.4	4.9	20	11	91	38	17	12	
5 forsøg, gns.	25.1	32.6	2.2	0.9	18.6	16.0	20.7	17.5	8.2	6.1	4.6	4.6	13	9	51	25	12	7	
Kløvergr., m. AIV-syre																			
Ribe 1951	26.1	29.9	9.9	10.7	15.7	12.1	17.6	13.7	5.4	4.2	3.6	3.7	5	5	—	—	—	—	
Ribe 1952	23.9	27.0	10.3	10.2	11.3	16.3	14.5	19.9	7.2	5.4	3.7	3.4	7	5	18	15	0	0	
Ribe 1953	24.5	34.3	6.5	2.3	15.3	9.0	17.6	12.5	7.4	2.6	3.3	3.6	6	5	16	12	2	1	
Tylstrup 1952	28.8	36.9	0.4	0.0	15.8	14.3	17.7	15.8	13.4	11.1	4.2	4.4	9	7	27	15	13	7	
Tylstrup 1953	21.4	29.4	0.7	0.0	12.7	9.7	15.0	11.1	2.1	5.5	4.3	3.9	11	7	45	18	7	2	
5 forsøg, gns.	24.9	31.5	5.6	4.6	14.2	12.3	16.5	14.6	7.1	4.7	3.8	3.8	8	6	27	15	6	3	
Lucerne, ud. tilsætn.																			
Lyngby 1950	21.0	28.9	10.6	0.0	14.1	6.3	16.8	8.7	3.6	0.3	5.8	4.7	19	14	—	—	—	—	
Lyngby 1951	18.6	33.8	6.0	0.0	11.3	11.7	13.3	13.6	2.4	4.1	5.1	5.0	18	14	—	—	—	—	
Lyngby 1952	20.9	30.1	1.3	0.0	19.8	11.9	22.5	15.6	8.4	7.5	4.3	5.7	23	19	81	35	12	8	
Ødum 1952	22.9	36.5	1.4	0.0	17.7	4.6	19.8	5.1	7.6	7.7	5.3	4.8	21	9	87	26	10	0	
Ødum 1953	21.3	30.5	6.7	0.1	15.3	7.1	16.8	8.4	7.2	3.5	4.9	4.6	18	14	51	27	0	0	
5 forsøg, gns.	21.0	32.0	5.2	0.0	15.6	8.3	18.0	10.3	5.8	4.6	5.0	5.0	20	14	73	29	7	3	
Lucerne, m. AIV-syre																			
Lyngby 1950	21.0	28.9	11.9	0.1	8.4	8.9	9.4	9.8	3.8	2.6	3.1	4.4	4	11	—	—	—	—	
Lyngby 1951	18.6	33.8	14.4	0.0	7.3	6.8	8.2	8.6	13.3	13.6	3.7	3.6	7	8	—	—	—	—	
Lyngby 1952	20.9	30.5	9.0	0.0	3.6	5.5	6.3	7.9	10.0	10.1	2.7	4.2	4	11	10	19	0	0	
Ødum 1952	22.9	37.4	4.1	0.0	3.7	3.2	5.3	5.2	5.8	7.3	3.7	3.9	5	5	22	16	0	0	
Ødum 1953	21.3	28.8	22.7	0.3	6.9	2.9	8.1	4.0	13.2	2.7	3.2	3.6	4	7	15	17	0	0	
5 forsøg, gns.	20.9	31.9	12.4	0.1	6.0	5.5	7.5	7.1	9.2	7.3	3.8	3.9	5	8	16	17	0	0	
Sammendrag af kløvergræs og lucerne																			
10 forsøg ud. tilsætn.	23.1	32.3	3.7	0.5	17.1	12.2	19.4	13.9	7.0	5.4	4.8	4.8	17	12	62	27	10	5	
10 » med AIV-syre	22.9	31.7	9.0	2.4	10.1	8.9	12.0	10.9	8.2	6.0	3.6	3.9	7	7	22	16	3	2	